

TEMA BROJA: LOCIRATI, UHAPSITI, PREDATI

PROCES MREŽI POMAGAČA U SKRIVANJU RATKA MLADIĆA

DESET ZA JEDNOGA

Miloš Milić

Ovo je samo deo ispunjenja haške obaveze, koja podrazumeva hapšenje optuženog, bivšeg komandanta VRS

U pokušaju da dođu do haškog optuženika Ratka Mladića, vlasti u Srbiji su od početka godine privede deset osoba. Njihova imena kasnije su se našla na optužnici koja ih tereti za pomoć u skrivanju ovog begunca. Ono što je izazvalo medijska nagađanja i sporadična otkrivanja neproverenih (polu)informacija jeste odluka da se i istraga, ali i optužnica učine državnom tajnom. Najspornija je, čini se, odluka o stavljanju cele optužnice pod oznaku "državna tajna", uprkos tumačenju da tako nešto nije moguće, niti da postoji institucija koja je ovlašćena za tako nešto. No, kako god, nesporna je činjenica da su, od deset uhapšenih, svakako najznačajniji Jovan Đogo, penzionisani pukovnik VRS I bivši član Mladićevog obezbeđenja (okarakterisan kao organizator), I nekadašnji generalov vozač I, takođe, deo njegovog obezbeđenja, Saša Badnjar, koji je imao čin vodnika VRS. Ostali privedeni imali su u skrivanju Mladića, uslovno rečeno, perifernu ulogu.

Na zahtev odbrana optuženih, Krivično vanraspravno veće Drugog opštinskog suda u Beogradu (gde se ceo postupak odvija), pustilo je tokom proleća I leta iz pritvora Ratka Vučetića, Borisava Ivanovića, Predraga Ristića, Tatjanu Vasković, Bojana Vaskovića, te Marka Lugonju, dok su u pritvoru još uvek Jovo Đogo, Saša Badnjar, Ljiljana Vasković I Stanko Ristić, kao I Blagoje Govedarica, protiv koga je postupak razdvojen u odnosu na ostale optužene. Ovom poslednjem pritvor je produžen do 9. oktobra.

Neki od pomenutih osoba optuženi su zbog toga što su zakupljivali stanove u kojima se krio Mladić, ili zato što su mu donosili hranu. Kako saznajemo, komunikacija između optuženih za pomaganje Mladiću odvijala se u čekaonicama VMA. Begunac je, prema pisanju štampe, dugo koristio I objekte bivše VJ I njena vozila, kao i logistiku.

"Dobro informisani" sagovornici čak kažu da je optuženik za genocid pred Tribunalom u Hagu najveću I najorganizovaniju pomoć imao u vreme vladavine Slobodana Miloševića, kada ga, zapravo, niko I nije tražio. Kako je nedavno rekao jedan sagovornik iz vrha vlasti, sada je najveći problem otkriti novu mrežu pomagača I zaštitnika čoveka koji je, pored ostalog, optužen pred Tribunalom da je naredio ubistvo celokupnog vojno sposobnog stanovništva Srebrenice u julu 1995. godine. Prema svim dosadašnjim informacijama, što zvaničnim, što nezvaničnim, istražni organi sklopili su sliku o Mladićevom kretanju od 2002. do kraja 2005. godine. Ta slika jasno pokazuje da su u skrivanje optuženog za genocid u BiH, umešani, ili bar obavešteni (ali ne I optuženi, bar u vreme pisanja ovog teksta) nekadašnji čelnici vojne službe bezbednosti bivše Vojske Jugoslavije. Nezvanično se može čuti da je konačno pokrenuta istraga protiv nekih osoba koje je deo javnosti označio kao najodgovornije, I po funkciji koju su obavljali I po umešanosti, za skrivanje Mladića. Od ranije je poznato da je nekadašnji šef sadašnje VBA, Aco Tomić, saslušan tokom istrage.

U toku pisanja ovog teksta, Tužilaštvo za ratne zločine Srbije zatražilo je do Ministarstva pravde da po hitnom postupku promeni odredbe Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupcima za ratne zločine. Suština ovog zahteva je povezana sa trenutnim postupkom protiv optuženih za pomaganje Mladiću, jer srpsko tužilaštvo za ratne zločine traži da upravo ono, a ne tužilaštvo opšte nadležnosti, postane nadležno za gonjenje i procesuiranje pomagača.

Ono što je nesporno, bez obzira na neka objašnjenja da je optužnica protiv pomagača „na tankim nogama“, je da cilj nije bio samo procesuirati osobe koje su pomagale generalu, već doći do ključnih podataka koji bi policiju doveli do mesta gde se Mladić trenutno krije. Mnogopominjani „Akcioni plan“ Vlade Srbije ima za cilj upravo privođenje i prebacivanje generala u Sheveningen, kako bi se sa srpskog puta ka EU otklonila „haška obaveza“. Postupak protiv tzv. „jataka“ samo je deo ispunjenja te haške obaveze, koja se mora završiti hapšenjem optuženog, bivšeg komandanta VRS.

Početak suđenja optuženima za pomaganje u skrivanju Ratka Mladića najavljen je za 27. septembar, uoči izlaska ovog broja „Pravde u tranziciji“.

Proces se odvija u Drugom opštinskom sudu u Beogradu, gde je, od početka 2006, i vođena istraga protiv penzionisanog pukovnika VRS Jova Đoga, oficira VRS Saše Badnjara, penzionisanog pilota Stanka Ristića i njegovog sina Predraga Ristića i protiv bivšeg kapetana bojnog broda Ratka Vučetića. Početkom maja uhapšeni su Tatjana, Bojan i Ljiljana Vasković, Borislav Ivanović, penzionisani oficir VRS Marko Lugonja i podoficir Vojske SCG Blagoje Govedarica.